

Anne Frank

Het Achterhuis

Editie Mirjam Pressler (versie d)
bewerkte uitgave van de versie van Otto H. Frank (versie c)

δ

Vooraf

Anne Frank hield van 12 juni 1942 tot 1 augustus 1944 een dagboek bij. Ze schreef haar dagboekbrieven alleen voor zichzelf tot ze in de lente van 1944 op Radio Oranje vanuit Londen de Nederlandse minister van Ondewijs in ballingschap hoorde spreken. Hij riep op na de oorlog alle getuigenissen van het lijden van het Nederlandse volk tijdens de Duitse bezetting te verzamelen en te publiceren. Als voorbeeld noemde hij onder andere dagboeken. Onder de indruk van die toespraak besloot Anne Frank om na de oorlog een boek uit te geven. Haar dagboek moest daar voor de basis vormen. Ze begon haar dagboek te bewerken en te herschrijven, corrigeerde, liet passages weg die ze niet interessant vond en voegde er uit haar herinnering andere aan toe. Tegelijkertijd schreef ze verder aan haar oorspronkelijke dagboek, dat versie a wordt genoemd, ter onderscheiding van versie b, het bewerkte tweede dagboek. Versie a en versie b zijn opgenomen in de appendix van dit boek. Anne Franks laatste notitie is van 1 augustus 1944. Op 4 augustus werden de acht onderduikers door de 'Grüne Polizei' ingerekend. Miep Gies en Bep Voskuil brachten de aantekeningen van Anne al op de dag van de arrestatie in veiligheid. Miep Gies bewaarde ze in een lade van haar bureau en overhandigde ze ongelezen aan Otto Frank, Annes vader, toen uiteindelijk vaststond dat Anne niet meer leefde. Otto Frank besloot na rijp beraad de wens van zijn overleden dochter te vervullen en haar notities in boekvorm te publiceren. Daartoe stelde hij van beide versies van Anne, de oorspronkelijke (versie a) en de door haar zelf bewerkte (versie b) een verkorte derde versie samen (versie c). Die tekst zou als deel van een serie verschijnen,

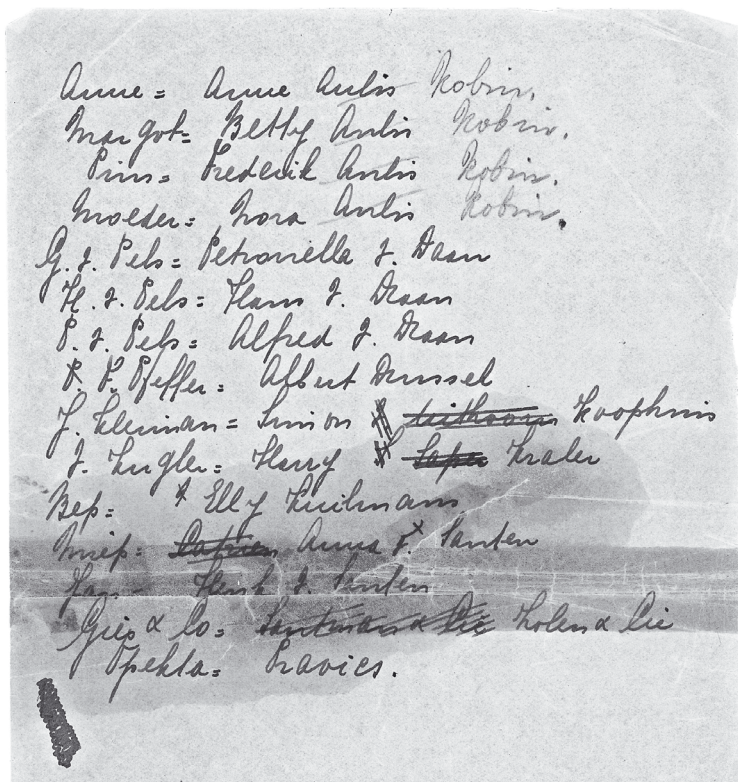
waarbij de omvang van de tekst door de Nederlandse uitgever was bepaald. Toen het boek in 1947 in Nederland verscheen, was het nog niet gebruikelijk onbevungen over seksuele thema's te schrijven, zeker niet in jeugdboeken. Een andere belangrijke reden om hele passages of bepaalde formuleringen niet op te nemen was dat Otto Frank de gedachtenis van zijn vrouw en van de andere lotgenoten in het Achterhuis niet wilde schaden. Anne Frank schreef van haar dertiende tot haar vijftiende en was in haar aantekeningen even openhartig over haar antipathieën en ergernissen als over haar affecties. Otto Frank overleed in 1980. De originele dagboeknotities van zijn dochter vermaakte hij testamentair aan het Rijksinstituut voor Oorlogsdocumentatie (het huidige NIOD Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies) in Amsterdam. Omdat sinds de jaren vijftig de authenticiteit van het dagboek telkens weer betwist werd, liet het instituut alle notities onderzoeken. Pas toen de echtheid van het dagboek onomstotelijk vaststond, werden de dagboeken gepubliceerd, samen met de resultaten van het onderzoek. Er was onder meer gekeken naar de familieachtergrond, de omstandigheden van de arrestatie en deportatie, de gebruikte schrijfmaterialen en het handschrift van Anne Frank. Daarnaast wordt in het omvangrijke werk ook de verspreiding van het dagboek beschreven. Het Anne Frank Fonds Basel, dat als universeel erfgenaam van Otto Frank alle auteursrechten van diens dochter had geërfd, besloot in 1986 een nieuwe versie van het dagboek samen te stellen waarin alle bekende passages van Anne Frank werden opgenomen. Dat doet op geen enkele manier afbreuk aan het werk van Otto Frank, wiens redactionele werk het dagboek aan een ruime verspreiding en politieke betekenis heeft geholpen.

Schrijfster en vertaalster Mirjam Pressler werd belast met de samenstelling. Zij nam de versie c van Otto Frank onverkort over en vulde die aan met passages uit versies a en b van het dagboek. De versie van Mirjam Pressler, versie d genoemd, is ruim een kwart omvangrijker dan versie c. De tekst is geautoriseerd door het Anne Frank Fonds en is bedoeld om de lezer een dieper inzicht te geven in de wereld van Anne Frank. Aan het eind van de jaren negentig doken vijf tot dan toe onbekende manuscriptpagina's op. Met toestemming van het Anne Frank Fonds werd ook een tamelijk lange passage, gedateerd 8 februari 1944, toegevoegd aan de al bestaande notitie van diezelfde datum. De korte versie van de notitie van 20 juli 1942 is weggelaten omdat er al een uitvoeriger versie van in het dagboek staat. Voorts werd de notitie van 7 november 1942 naar 30 oktober verschoven, waar ze volgens de laatste inzichten thuishoort. Toen Anne Frank haar tweede versie (versie b) schreef, noteerde ze op het hierna volgende lijstje welke pseudoniemen ze de personen in een later te publiceren boek wilde geven. Zichzelf wilde ze eerst Anne Aulis, later Anne Robin noemen. Otto Frank heeft die namen niet overgenomen en de familienaam Frank aangehouden, maar de pseudoniemen voor alle andere personen nam hij over. De helpers, die nu algemeen bekend zijn, verdienen het bij name genoemd te worden; de namen van alle andere personen corresponderen met de wetenschappelijke editie: wanneer personen anoniem wilden blijven, werden de door het toenmalige Rijksinstituut willekeurig gekozen initialen genomen. De echte namen van de onderduikers waren: Familie Van Pels (uit Osnabrück): Auguste (geboren 29 september 1890), Hermann (geboren 31 14 maart 1889),

Peter (geboren 8 november 1926) van Pels;
zij worden door Anne op haar lijstje respectievelijk Petronella,
Hans en Alfred van Daan genoemd; en hier: Petronella, Hermann
en Peter van Daan.

Fritz Pfeffer (geboren in 1889 in Gießen)
wordt door Anne op haar lijstje en hier Albert Dussel genoemd.

Annes lijst met naamsveranderingen

Anne = Anne Aulis Robin
Margot = Betty Aulis Robin
Pim = Frederik Aulis Robin
Moeder = Nora Aulis Robin
G. v. Pels = Petronella v. Daan
H. v. Pels = Hans v. Daan
P. v. Pels = Alfred v. Daan
F. Pfeffer = Albert Dussel

J. Kleiman = Simon Koophuis
V. Kugler = Harry Kraler
Bep = Elly Kuilmans
Miep = Anna v. Santen
Jan = Henk v. Santen
Gies & Co = Kolen & Cie
Opekta = Travies

12 JUNI 1942

Ik zal hoop ik aan jou alles kunnen toevertrouwen,
zoals ik het nog aan niemand gekund heb,
en ik hoop dat je een grote steun voor me zult zijn.

•

28 SEPTEMBER 1942 (toevoegsel)

Ik heb tot nu een grote steun aan je gehad, en ook aan Kitty,
die ik nu geregeld schrijf. Deze manier om in mijn dagboek
te schrijven vind ik veel fijner en nu kan ik het uur
haast niet af wachten als ik tijd heb om in je te schrijven.
Ik ben o zo blij dat ik je meegenomen heb!

•

ZONDAG, 14 JUNI 1942

Ik zal maar beginnen vanaf het ogenblik dat ik je gekregen heb,
dus dat ik je heb zien liggen op mijn verjaardagstafel
(want het kopen, waar ik ook bij ben geweest, telt niet mee).
Vrijdag 12 juni was ik al om zes uur wakker,
en dat is heel begrijpelijk daar ik jarig was.
Maar om zes uur mocht ik nog niet opstaan,
dus moest ik mijn nieuwsgierigheid nog bedwingen tot
kwart voor zeven. Toen ging het niet langer,
ik ging naar de eetkamer, waar ik door Moortje (de kat)
met kopjes verwelkomd werd. Om even na zevenen
ging ik naar papa en mama en dan naar de huiskamer,
om mijn cadeautjes uit te pakken,
het was in de eerste plaats jou die ik te zien kreeg,
en wat misschien wel een van mijn fijnste cadeaus is.
Dan een bos rozen, twee takken pinksterrozen.
Van papa en mama heb ik een blauw bloesje gekregen,

een gezelschapsspel, een fles druivensap
die voor mijn begrip een beetje naar wijn smaakt
(wijn wordt toch van druiven gemaakt), een puzzel,
een potje zalf, een briefje van 2,50 gulden en een bon voor
twee boeken. Toen kreeg ik nog een boek, de *Camera Obscura*,
maar dat heeft Margot al, daarom heb ik het geruild,
een schaal zelfgebakken koekjes (door mijzelf natuurlijk,
want in koekjes bakken ben ik tegenwoordig sterk),
veel snoep en een aardbeientaart van moeder.
Een brief van omi, stipt op tijd, maar dat is natuurlijk toeval.
Dan kwam Hanneli mij halen en we gingen naar school.
In de pauze trakteerde ik leraren en leerlingen op boterkoekjes;
en toen moesten we weer aan het werk. Ik kwam om vijf uur thuis,
want ik was mee naar gymnastiek (hoewel ik nooit mag meedoen,
omdat mijn armen en benen uit het lid gaan)
en heb voor mijn klasgenoten volleybal
als mijn verjaardagsspel gekozen.
Thuisgekomen was Sanne Ledermann er al. Ilse Wagner,
Hanneli Goslar en Jacqueline van Maarsen
heb ik meegenomen vanaf gymnastiek,
want die zitten bij mij in de klas. Hanneli en Sanne
waren vroeger mijn twee beste vriendinnen,
en wie ons bij elkaar zag, zei altijd:
'Daar lopen Anne, Hanne en Sanne.'
Jacqueline van Maarsen heb ik pas leren kennen op
het Joodse Lyceum en zij is nu mijn beste vriendin.
Ilse is de beste vriendin van Hanneli
en Sanne zit op een andere school, en heeft daar haar vriendinnen.
Zij hebben mij een prachtboek gegeven,
Nederlandse Sagen en Legendes, maar ze hebben me per ongeluk
het tweede deel gegeven en
daarom heb ik twee andere boeken tegen het eerste deel geruild.
Tante Helene heeft nog een puzzel meegebracht,
tante Stephanie een schattige broche
en tante Leny een enig boek, namelijk Daisy's bergvakantie.
Vanochtend in bad zat ik eraan te denken

hoe heerlijk het zou zijn, als ik zo'n hond als Rin-tin-tin had.
Ik zou hem dan ook Rin-tin-tin noemen
en hij zou altijd in de school bij de claviger
of bij mooi weer in het fietsenhok zijn.

•

MAANDAG, 15 JUNI 1942

Zondagmiddag had ik mijn partijtje.

[De kinderfilm] Rin-tin-tin viel zeer in de smaak bij
mijn klasgenootjes. Ik heb twee brochures gekregen,
een boekenlegger en twee boeken. Ik zal nu eerst eens
het een en ander over de klas en school vertellen
en zal beginnen met de leerlingen.

Betty Bloemendaal ziet er een beetje armelijk uit,
ze is het geloof ik ook, zij woont in de Jan Klasenstraat in West
en niemand van ons weet waar dat is.

Ze is op school erg knap, maar dat komt omdat zij zo vlijtig is,
want nu laat de knappigheid al wat te wensen over.

Het is een tamelijk rustig kind.

Jacqueline van Maarsen telt als mijn beste vriendin,
maar een echte vriendin heb ik nog nooit gehad.

Van Jacque dacht ik eerst wel dat zij het zou worden,
maar het is lelijk tegengevallen.

Lenij Duizend is een zeer zenuwachtig kind die altijd wat vergeet
en strafwerk op strafwerk krijgt. Zij is heel goedmoedig,
vooral voor Miep Lobatto.

Nannie Blitz is een kind dat zo ontzettend kletst
dat het niet leuk meer is. Als zij je iets vraagt,
dan zit ze altijd met haar vingers in je haar of aan je knoopjes.

Men zegt dat Nannie mij niet uit kan staan,
maar dat vind ik helemaal niet erg
daar ik haar ook niet erg sympathiek vind.

Henny Mets is een vrolijk en leuk kind, alleen zij spreekt erg hard
en ze is als ze op straat speelt erg kinderachtig.

Het is erg jammer dat Henny een vriendin heeft, Beppy genaamd, die een zeer verderfelijke indruk op haar heeft daar het kind ontzettend smerig en schunnig is.

Danka Zajde, daar kunnen wel hoofdstukken over geschreven worden.

Danka is een opschepperig, fluisterig, akelig, grootmensenachtig, achterbaks, huichelachtig kind. Zij heeft Jacque erg ingepalmd en dat is jammer. Danka huult bij het kleinste beetje, is erg kleinzerig en vooral ontzettend aanstellerig.

Altijd moet mejuffrouw Danka gelijk hebben.

Ze is erg rijk en heeft een kast vol met snoezige jurken, maar die veel te ouwelijk staan. Het kind verbeeldt zich dat ze erg mooi is, maar dat is juist het tegendeel.

Danka en ik kunnen elkaar helemaal niet uitstaan.

Ilse Wagner is een vrolijk en leuk kind, maar ze is erg precies en kan urenlang doorzeuren. Ilse is nogal op mij gesteld.

Ze is erg knap, maar lui.

Hanneli Goslar of Lies, zoals ze op school wordt genoemd, is een beetje een eigenaardig kind, ze is meestal verlegen en thuis erg brutaal.

Ze kletst alles wat je haar vertelt aan haar moeder verder.

Maar ze heeft een openlijke opinie en vooral de laatste tijd waardeer ik haar zeer.

Nannie van Praag-Sigaar is een grappig, klein, wijs kind.

Ik vind haar wel aardig. Ze is nogal knap.

Veel is er over haar niet te zeggen.

Eefje de Jong vind ik een enig kind. Ze is pas twaalf jaar, maar is helemaal een dame. Ze doet net alsof ik een baby ben.

Ze is ook erg hulpvaardig, en ik mag haar dan ook graag.

Miep Lobatto is wel het mooiste meisje uit onze klas.

Ze heeft een lief gezicht, maar is op school tamelijk stom.

Daarom denk ik dat ze zitten blijft, maar dat vertel ik haar natuurlijk niet.

•

(toevoegsel)

Miep Lobatto is tot mijn grote verbazing toch niet blijven zitten.

En tot slot van onze twaalf meisjes zit ik naast Miep Lobatto.

Over de jongens is veel, maar ook weinig te zeggen.

Maurice Coster is een van mijn vele aanbidders,

maar het is een nogal vervelend joch.

Sallie Springer is een vreselijk schunnig joch

en het praatje gaat over hem rond dat hij gepaard heeft.

Toch vind ik hem een enig joch, want hij is erg grappig.

Emiel Bonewit is de aanbidder van Miep Lobatto,

maar het kan haar niet erg veel schelen. Hij is nogal saai.

Rob Cohen was ook verliefd op mij,

maar nu kan ik hem niet meer uitstaan. Het is een huichelachtig,

leugenachtig, huilerig, gek, vervelend jongetje,

dat zich ontzettend veel verbeeldt.

Max van de Velde is een boerenjongen uit Medemblik,

maar wel geschikt zou Margot zeggen.

Herman Koopman is ook erg schunnig, net als Jopie de Beer,

die een erge flirt en een meisjesgek is.

Leo Blom is de boezemvriend van Jopie de Beer

maar wordt door zijn schunnigheid aangestoken.

Albert de Mesquita is een jongen

die van de zesde Montessorischool af komt

en een klas overgeslagen heeft. Hij is erg knap.

Leo Slager komt van dezelfde school maar is niet zo knap.

Ru Stoppelmon is een klein, gek jongetje uit Almelo,

dat pas later op school is gekomen.

Pim Pimentel doet alles wat niet mag.

Jacques Kocernoot zit achter ons met Pim

en we lachen ons ziek (Miep en ik).

Harry Schaap is nog de behoorlijkste jongen uit onze klas,

hij is wel aardig.

Werner Joseph dito, maar door de tijden te stil

en lijkt daardoor saai.

Sam Salomon is net zo'n schoffie uit de achterbuurt,

een rotjoch. (Aanbidder!)